

Bryssel, 17. joulukuuta 2020
REV2 – korvaa 17. elokuuta 2020
annetun tiedonannon (REV1)

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO UNIONISTA JA KULTTUURIESINEIDEN VIENTIÄ JA TUONTIA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020. Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.³

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁴, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä (katso jäljempänä osa A). Tässä tiedonannossa selitetään myös eräitä eroa koskevia erosopimuksen määräyksiä (katso jäljempänä osa B) sekä Pohjois-Irlannissa siirtymäkauden päätyttyä sovellettavia sääntöjä (katso jäljempänä osa C).

---

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁴ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkin sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, 'alkuperämaaperiaate' ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Neuvoja sidosryhmille:

Tässä tiedonannossa esitettyjen seurausten huomioon ottamiseksi sidosryhmiä kehoitetaan erityisesti tarkistamaan, onko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päättyessä lähetettävälle kulttuuriesineille hankittava vientitodistus.

Sidosryhmiä muistutetaan myös siitä, että siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai mistä tahansa muusta kolmannesta maasta peräisin olevien laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden EU:n tullialueelle siirtämiseen Yhdistyneestä kuningaskunnasta sovelletaan EU:n lainsäädännön mukaista yleistä kieltoa.

Huom.

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- kulttuuriesineiden palauttamiseen liittyviä kysymyksiä;
- tullimenettelyjä ja -muodollisuuksia.

Niistä ollaan laatimassa tai on jo julkaistu erilliset tiedonannot⁵.

Lisäksi on aiheellista tutustua yleisempään kieltoja ja rajoituksia koskevaan tiedonantoon, joka kattaa myös tuonti- ja vientitodistukset.

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Siirtymäkauden päätyttyä kulttuuriesineiden viennistä 18 päivänä joulukuuta 2008 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 116/2009⁶ ja kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista 17 päivänä huhtikuuta 2019 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/880⁷ ei enää⁸ sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan⁹. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_fi

⁶ EUVL L 39, 10.2.2009, s. 1.

⁷ EUVL L 151, 7.6.2019, s. 1.

⁸ On syytä muistaa, että asetuksen (EU) 2019/880 3 artiklan 1 kohdan mukaista kieltoa sovelletaan 28. joulukuuta 2020 alkaen (asetuksen (EU) 2019/880 16 artiklan 2 kohdan a alakohta).

⁹ Näiden sääntöjen soveltamisesta Pohjois-Irlandiin katso tämän tiedonannon osa C.

1. VIENTI UNIONISTA

1.1. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vientiä koskevat luvat

Asetuksen (EY) N:o 116/2009 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti asetuksen liitteessä I¹⁰ lueteltujen kulttuuriesineiden vienti edellyttää vientilupaa, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen antaa. Jos tällaisia kulttuuriesineitä viedään EU:n tullialueelta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, Kanaalisaarille tai Mansaarelle, vientiin tarvitaan siirtymäkauden päätyttyä vientilupa.

1.2. Muihin kolmansiin maihin vientiä koskevat luvat

Asetuksen (EY) N:o 116/2009 2 artiklan 2 kohdan mukaan vientiluvan antaa

- sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jonka alueella kulttuuriesine on laillisesti ja lopullisesti ollut 1. tammikuuta 1993 tai
- mainitun päivämäärän jälkeen sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jonka alueella tämä kulttuuriesine on sen jälkeen, kun se on laillisesti ja lopullisesti siirretty toisesta jäsenvaltiosta tai tuotu kolmannelta maasta taikka jälleentuotu kolmannelta maasta sen jälkeen, kun se on laillisesti siirretty jostakin jäsenvaltiosta kyseiseen kolmanteen maahan.

Asetuksen (EY) N:o 116/2009 2 artiklan 3 kohdan mukaan vientiluvat ovat voimassa koko unionissa.

Siirtymäkauden päätyttyä vientilupia, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on antanut unionin lainsäädännön nojalla, ei voida enää käyttää EU:n jäsenvaltiosta kolmanteen maahan suuntautuvia kulttuuriesineiden lähetyskiä varten. Jos EU:n jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen antaa tämän johdosta uudelleen Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisen viranomaisen aiemmin antaman vientiluvan, se voi ottaa tässä yhteydessä huomioon kyseisen aiemmin annetun luvan.

2. SIIRTÄMINEN JA TUONTI UNIONIIN

Asetuksen (EU) 2019/880 3 artiklan 1 kohtaa, jossa **kielletään kolmannelta maasta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden siirtäminen unioniin**, aletaan soveltaa 28. joulukuuta 2020. Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai mistä tahansa muusta kolmannelta maasta peräisin olevien laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden siirtämiseen Yhdistyneestä kuningaskunnasta EU:hun sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä yleistä kieltoa.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai jossakin muussa kolmannessa maassa luotujen tai sieltä löydettyjen kulttuuriesineiden tuonnissa Yhdistyneestä kuningaskunnasta

---

¹⁰ Esimerkiksi yli 50 vuotta vanhat huonekalut ja yli 100 vuotta vanhat kirjat, joiden arvo on yli 50 000 euroa, tai yli 200 vuotta vanhat painetut maantieteelliset kartat, joiden arvo on yli 15 000 euroa. Ks. asetuksen (EY) N:o 116/2009 liite I.

EU:hun tarvitaan **pitkällä aikavälillä**¹¹ **tuontilupa** sen liitteessä olevassa B osassa (asetuksen (EU) 2019/880 4 artikla) lueteltujen tavaroiden osalta ja sen liitteessä olevassa C osassa lueteltujen tavaroiden osalta **tuojan vakuutusta** (asetuksen (EU) 2019/880 5 artikla).

B. KESKEISET EROSOPIMUKSEN MÄÄRÄYKSET

Erosopimuksen 47 artiklan 1 kohdassa määrätään, että tavaroiden liikkuminen, joka on kesken siirtymäkauden päättyessä, on EU:n oikeuteen sisältyvien tuonti- ja vientilisenssejä koskevien vaatimusten kannalta pidettävä unionin sisäisenä liikkumisena erosopimuksessa määrättyin edellytyksin.

Esimerkki:

Kulttuuriesine, jonka siirto EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä on kesken siirtymäkauden päättyessä, voi edelleen saapua EU:hun tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan aivan kuin kyseessä olisi tavaroiden liikkuminen kahden jäsenvaltion välillä (eli ei edellytä lupaa).

C. POHJOIS-IRLANNISSA SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYNYÄ SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Siirtymäkauden päättymisen jälkeen sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa.¹² Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen edellyttää Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määrääjain ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolojakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä.¹³

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla eräitä unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta. EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat lisäksi sopineet Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa, että siltä osin kuin unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta, Pohjois-Irlantia kohdellaan kuin se olisi jäsenvaltio.¹⁴

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa määrätään, että asetusta (EY) N:o 116/2009 ja asetusta (EU) 2019/880 sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.¹⁵ Tämä tarkoittaa, että tämän

¹¹ Asetuksen (EU) 2019/880 8 artiklassa tarkoitettua keskitetyn sähköisen järjestelmän luomisen jälkeen ja viimeistään 28. kesäkuuta 2025 (asetuksen (EU) 2019/880 16 artiklan 2 kohdan b alakohta).

¹² Erosopimuksen 185 artikla.

¹³ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 18 artikla.

¹⁴ Erosopimuksen 7 artiklan 1 kohta yhdessä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 1 kohdan kanssa.

¹⁵ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 4 kohta ja pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 47 jakso. Liitteeseen on lisätty asetus (EU) 2019/880 17. joulukuuta 2020 annetulla sekakomitean päätöksellä N:o 3/2020.

tiedonannon A ja B osassa olevien Euroopan unionia koskevien viittausten on katsottava viittaavan myös Pohjois-Irlantiin, kun taas viittauksia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on pidettävä viittauksina yksinomaan Isoon-Britanniaan. Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- Kulttuuriesineiden liikkuminen EU:sta Pohjois-Irlantiin ei ole asetuksessa (EY) N:o 116/2009 tarkoitettua vientiä;
- Kulttuuriesineiden liikkuminen Pohjois-Irlannista kolmanteen maahan tai Isoon-Britanniaan on asetuksen (EY) N:o 116/2009 mukaista vientiä.¹⁶
- Kulttuuriesineiden liikkuminen Pohjois-Irlannista EU:hun ei ole asetuksessa (EY) N:o 2019/880 tarkoitettua tuontia.
- Kulttuuriesineiden liikkuminen kolmannesta maasta tai Isosta-Britanniasta Pohjois-Irlantiin on asetuksessa (EY) N:o 2019/880 tarkoitettua tuontia; Näin ollen kolmannesta maasta laittomasti vietyjen, myös Isosta-Britanniasta lähetettyjen, kulttuuriesineiden **siirtäminen** Pohjois-Irlantiin kielletään siirtymäkauden päätyttyä.¹⁷
- Siitä hetkestä alkaen, kun asetuksen (EU) 2019/880 8 ja 9 artiklan mukainen kulttuuriesineiden tuontia koskeva keskitetty sähköinen järjestelmä otetaan käyttöön ja viimeistään 28. kesäkuuta 2025
  - toimijoiden on haettava Pohjois-Irlannin toimivaltaiselta viranomaiselta tuontitodistukset niitä asetuksen liitteessä olevassa B osassa lueteltuja kulttuuriesineiden ryhmiä varten, jotka on määrä tuoda sinne kolmannesta maasta tai lähettää sinne Isosta-Britanniasta;
  - toimijoiden on toimitettava tuojan vakuutus Pohjois-Irlannin tullille niiden asetuksen liitteessä olevassa C osassa lueteltujen kulttuuriesineiden ryhmien osalta, jotka on määrä tuoda Pohjois-Irlantiin kolmannesta maasta tai lähettää sinne Isosta-Britanniasta.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa kuitenkin evätään Yhdistyneeltä kuningaskunnalta Pohjois-Irlannin osalta mahdollisuus

- osallistua unionin päätöksentekoon ja päätösten valmisteluun¹⁸ ja
- vedota Yhdistyneen kuningaskunnan Pohjois-Irlannin osalta myöntämien vientilupien vastavuoroiseen tunnustamiseen.¹⁹

---

¹⁶ Asetuksen (EY) N:o 116/2009 mukainen vientiä koskeva velvollisuus perustuu unionin kansainvälisiin velvoitteisiin (kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi vuonna 1970 tehty Unescon yleissopimus), ks. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohta.

¹⁷ Kielto ei edellytä järjestelmällisiä tarkastuksia, mutta jos esimerkiksi Pohjois-Irlannin viranomaiset saavat tiedon epäilyttävistä kuljetuksista tai jos ne satunnaistarkastusten yhteydessä törmäävät laittomien kulttuuriesineiden kuljetukseen, niiden on pysäytettävä se ja toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet.

¹⁸ Silloin kun tiedonvaihtoa ja keskinäistä kuulemista tarvitaan, se tapahtuu Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 15 artiklan nojalla perustetussa neuvoa-antavassa yhteisessä työryhmässä.

Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- Yhdistyneen kuningaskunnan Pohjois-Irlannin osalta antamaa vientilupaa ei voida käyttää EU:sta kolmanteen maahan suuntautuvissa lähetyksissä;
- Kun kulttuuriesineiden tuontia koskeva keskitetty sähköinen järjestelmä otetaan käyttöön ja Yhdistynyt kuningaskunta myöntää tuontitodistuksia Pohjois-Irlannin osalta, kyseisiä todistuksia ei voida käyttää EU:hun kolmannesta maasta suuntautuvassa tuonnissa.

Kulttuuriesineiden tuontia ja vientiä koskevia EU:n sääntöjä käsittelevällä komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en) on yleistä tietoa asiasta. Verkkosivustoa päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio
Verotuksen ja tulliliiton pääosasto

---

¹⁹ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 7 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.